

Infosüsteemide haldamise juhend

1. Üldsätted

1.1. Eesmärk

Käesoleva juhendi eesmärk on kirjeldada RMK infosüsteemide planeerimise, kasutuselevõtu, haldamise ja sulgemise põhimõtteid viisil, mis on arusaadav nii infosüsteemide tellijatele, peakasutajatele kui ka infosüsteemide kasutajatele.

Juhend aitab tagada, et:

- infosüsteeme juhitakse RMK-s ühtsete põhimõtete alusel;
- infosüsteemide vastutus, elukaar ja seisund on selgelt määratletud;
- infosüsteemide haldus on läbipaistev, jälgitav ja vastab RMK regulatsioonidele ning infoturbe nõuetele.

1.2. Kohaldamisala

Juhend kohaldub:

- kõikidele RMK-s kasutusel olevatele ja planeeritavatele infosüsteemidele (nii sisemistele kui ka välistele) olenemata sellest, kas need on soetatud täislahendusena või ise arendatud;
- infosüsteemidega seotud varadele;
- töötajatele, kes täidavad rolli protsessi omaniku, peakasutaja, IT tootejuhi või IT toe vaates.

1.3. Seotud juhendid ja viited

Infosüsteemide haldamine toimub kooskõlas teiste RMK regulatsioonide ja juhenditega, sh näiteks infoturbepoliitika, juurdepääsuhaldust reguleerivad juhendid, arendus- ja tarnesuhete turbehalduse juhendid.

Käesolev juhend käsitleb RMK infosüsteemide planeerimise, kasutuselevõtu, haldamise ja sulgemise üldisi põhimõtteid kogu infosüsteemi elukaare ulatuses. Väliste infosüsteemide kasutamist ja haldamist reguleerib eraldi "[Väliste süsteemide haldamise juhend](#)", mis keskendub eelkõige väliste teenusepakkujate lahenduste kasutamisele, juurdepääsude haldamisele ning tarnesuhetega seotud infoturbe nõuetele. Mõlemad juhendid täiendavad teineteist ning lähtuvad ühtsetest infosüsteemide haldamise põhimõtetest. Infosüsteemide kataloogis peetakse eraldi arvestust nii sisemiste infosüsteemide kui ka väliste süsteemide üle vastavalt kehtivatele juhenditele.

Juhendis kasutatavad mõisted ja lühendid on kirjeldatud RMK siseveebis „[Mõistete ja lühendite leksikonis](#)“. Käesolevas juhendis mõisteid eraldi ei defineerita, et vältida dubleerimist ja tagada ühtne terminikasutus.

2. Infosüsteemid RMK-s

2.1. Infosüsteemide roll ja vastutus

RMK infosüsteemid toetavad organisatsiooni protsesside toimimist ning võimaldavad teenuste osutamist nii sisemistele kui ka välistele kasutajatele.

Igal infosüsteemil on:

- selge äriplane eesmärk ja seos protsessiga;
- määratud vastutajad;
- registreering infosüsteemide kataloogis.

Infosüsteemi tellijaks on protsessi omanik, kes määratleb infosüsteemi äriplane vajadused ja ootused. Infosüsteemi toimivuse tingimused (SLA) lepitakse kokku protsessi omaniku ja IT tootejuhi vahel.

2.2. Infosüsteemide liigid

Infosüsteemid jagunevad üldjoontes kaheks:

- **kasutajateenused**, mida kasutavad RMK töötajad, partnerid, kliendid või kodanikud;
- **tehnilised teenused**, mille kasutajateks on teised infosüsteemid.

Edasises juhendis käsitletakse mõlemat liiki infosüsteeme ühtsete halduspõhimõtete alusel. Kõik infosüsteemid, sõltumata liigist või elukaare etapist, on registreeritud infosüsteemide kataloogis (Jira Assets).

3. Infosüsteemide kasutusele võtmine ja registreerimine

Infosüsteemi kasutuselevõtmine RMK-s toimub ühtse loogika alusel, sõltumata sellest, kas tegemist on uue arenduse või välise infosüsteemiga.

3.1. Üldine protsess

Infosüsteemi kasutuselevõtmine hõlmab järgmisi samme:

- vajaduse või soovi esitamine [IT-abi portaali](#) kaudu;
- otsus infosüsteemi arendamiseks või välise lahenduse kasutuselevõtuks;
- infosüsteemi registreerimine infosüsteemide kataloogis vastavalt kehtivale Jira Confluences kirjeldatud „[Jira Assetsi varakaardi haldamise protsessile](#)“;
- vastutajate määramine;

Infosüsteem tuleb registreerida infosüsteemide kataloogis JIRA Assetsis hetkest, kui RMK-s on uue infosüsteemi kasutusele võtmine otsustatud.

3.2. Uue infosüsteemi arendamine või välise infosüsteemi kasutusele võtmine

Kui otsustatakse arendada uus infosüsteem, toimub edasine tegevus vastavalt kehtivale Jira Confluences kirjeldatud „[Arendusprotsessile](#)“ ja „[Arendusnõuetele](#)“ ja nendega seotud juhistele.

Välise infosüsteemide kasutusele võtmine ja haldamine toimub vastavalt „[Välise süsteemide haldamise juhendile](#)“.

Mõlemal juhul tuleb infosüsteem registreerida infosüsteemide kataloogis enne selle kasutusele võtmist.

3.3. Vastutajad

Igal infosüsteemil peavad olema määratud vähemalt:

- peakasutaja;
- IT tootejuht;
- IT tugi.

Peakasutaja määrab struktuuriüksuse juht või juhatuse liige vastavalt “[RMK rakendustarkvara peakasutajate määramise ja nende ülesannete kirjeldamise juhendile](#)”.

4. Infosüsteemide kirjeldamine ja varakaart

Infosüsteemide kirjeldamine toimub infosüsteemide kataloogis Jira Assetsis, kus igale infosüsteemile luuakse varakaart, millel kajastatakse infosüsteemi kohta oluline äriline ja tehniline info.

Varakaardi täpne täitmise ja ajakohastamise vastutus ja protsess on kirjeldatud Confluence'i juhises „[Jira Assetsi varakardi haldamise protsess](#)“.

Käesolevas juhendis varakaardi sisu detailselt ei dubleerita, et vältida paralleelseid ja aeguvat kirjeldusi.

5. Infosüsteemi elukaar ja sulgemine

5.1. Infosüsteemi elukaar

Infosüsteem läbib RMK-s järgmised elutsükli etapid:

- **loomisel** – infosüsteemi kasutuselevõtmine on otsustatud;
- **kasutusel** – infosüsteem on aktiivses kasutuses;
- **sulgemisel** – infosüsteemi kasutamise lõpetamine on otsustatud ja sulgemiseks vajalikud tegevused kokku lepitud.
- **suletud** – infosüsteem on kasutuselt kõrvaldatud ning vajalikud tegevused lõpule viidud, sh IT tootejuht on veendunud, et tarnija on kustutanud turvaliselt RMK andmed enda süsteemis, sh pilveteenuse pakkuja platvormil ja kustutamine vastab “[Isikuandmete töötlemise nõuded volitatud töötlejale](#)” peatükis 3 või “[Turvanõuded tarnijale](#)” peatükis 4 toodule.

IT tootejuht vastutab infosüsteemi elukaare haldamise eest ning tagab, et finantseerimine ja tehnoloogilised otsused on kooskõlastatud kogu elutsükli ulatuses.

5.2. Infosüsteemi sulgemine

Infosüsteemi sulgemine on kontrollitud protsess, mille eesmärk on tagada andmete, varade ja vastutuste korrektne lõpetamine.

Infosüsteem võidakse sulgeda järgmistel põhjustel:

- kasutamise vajaduse lõppemisel;
- kasutusele on võetud alternatiivsed lahendused;
- turvalisuse kaalutlustel.

Infosüsteemi sulgemisel IT tootejuht:

- kooskõlastab tegevuskava seotud osapooltega;
- vormistab sulgemiseks muudatuse pileti Jiras ja kirjeldab andmete ning ressursside edasise käitlemise;
- otsustab koostöös seotud osapooltega edasise kommunikatsiooni vajaduse;
- uuendab infosüsteemi staatuse infosüsteemide kataloogis;

- teavitab põhivarana arvel oleva infosüsteemi korral enda struktuuriüksuse juhti ja raamatupidamist põhivara mahakandmise vajadusest.

6. Seire, järelevalve ja pidev parendamine

Infosüsteemide halduse toimivust seiratakse mõõdikute kaudu, mis on kirjeldatud [„Infosüsteemidega seotud pöördumiste, intsidentide, muudatuste ja konfiguratsioonihalduse juhendis“](#).

Kõik infosüsteemid peavad olema seiratud kas tehniliste vahendite või regulaarse ülevaate kaudu. IT tootejuht vastutab oma infosüsteemiga seotud intsidentide ja probleemide jälgimise ning lahendamise eest.

Infosüsteemide kataloogi vastutaja esitab vähemalt kord aastas juhatusele ülevaate infosüsteemide toimimisest ja arengutest.